

OPINIE

Het zand moet stuiven, weg met de bomen en leve de grazers op het Aekingerzand. FOTO KEES VAN DE VEEN

Echte liefhebber is destructie natuur zat

Nationale Parken zijn big business geworden, zo ingericht dat ze voldoen aan de wensen van de moderne recreant.

MARIA QUIST

In 1989 inventariseerde ik aantallen en verspreiding van zoogdieren in het Dwingelderveld in opdracht van het Overlegorgaan Nationaal Park in oprichting. In 1990 volgde de inventarisatie van broedvogels in de boswachterij Smilde, die enkele jaren later onderdeel zou uitmaken van het Nationale Park Drents-Friese Wold.

Nationale Parken (NP's) kwamen voort uit de behoefte om waardevolle natuurterreinen veilig te stellen en te behouden voor de toekomst. Natuurbelangen prevaleren er boven economische, agrarische en andersoortige belangen. In 1969 werden tijdens de wereldconferentie van de Verenigde Naties in New Delhi internationale afspraken gemaakt over natuurbehoud en natuurontwikkeling, natuurgerichte recreatie en voorlichting, natuur- en milieueducatie en wetenschappelijk onderzoek.

De NP's zouden het publiek de gelegenheid bieden om van natuur te genieten en er wat van op te steken. Destijds was ik een groot voorstander van de NP-gedachte. De hoofddoelstellingen lagen vast en waren geratificeerd door de Nederlandse overheid. De natuurbeschermingsorganisaties waar ik voor werkte, genoten mijn volste vertrouwen. Fiets-, wandel- en ruitersporen, bezoekerscentra, observatiehutten, werkkampen, cursussen, schoolprojecten, excursies, dit alles onder deskundige begeleiding, en met name de aankoop van nieuwe terreinen, waren geweldige initiatieven. In de dorpen rondom was het in de zomer een gezellige drukte en de plaatselijke middenstand voer er wel bij.

Het is inmiddels 2016 en er is het nodige veranderd. Natuurbeleid valt tegenwoordig onder Economische

Zaken. Nationale Parken zijn big business geworden, een merk dat sterk in de markt dient te worden gezet. Er wordt gesproken over verdienmodel, internationale positionering, branding en natuur als inkomstenbron. Niet langer wordt uitgegaan van wat een NP als leefgebied voor planten en dieren te bieden heeft, maar worden natuurterreinen dusdanig ingericht dat ze voldoen aan de wensen van de moderne recreant.

Natuur van wereldklasse moet er komen, Oerrnatuur, Crane Resorts, de 'big five' scoren vanuit een jeep. Wervende vierkleurenfolders maken reclame voor trailrunning, geocaching, bushcraft, gps-tochten en Wampex. Dit alles zowel overdag als 's nachts. Honden mogen weer los en de boswachter heet tegenwoordig gastheer. Handhaving is vrijwel opgeheven en vervangen door bordjes in schreeuwende kleuren, waarbij men er voor het gemak maar van uitgaat dat de vele miljoenen bezoekers zich daar braaf aan houden.

Bij dit alles komt nog dat natuurontwikkeling tegenwoordig niet langer wordt gezien als het ongestoord laten verlopen van natuurlijke processen, maar dat natuur continu gecorrigeerd dient te worden. De dadendrang van de huidige terreinbeheerders kent wat dat betreft geen grenzen. Het landschap van 1800 en ver daarvoor moet terug, het zand weer stuiven, dus weg met die bomen. Een ooit rechtgetrokken beek

dient met behulp van graafmachines weer te meanderen.

Runderen, edelherten en paarden die hier (mogelijk) in de ijstijd voorkwamen, worden uitgezet. Geldverblindende megaprojecten met groot materieel. Goedbedoeld misschien, maar kunstmatige ingrepen met machinaal geweld kunnen processen van honderden tot miljoenen jaren niet per omgaande afdwingen. Het stuifzand veroorzaakt overlast, de kaalkappen staan binnen de kortste keren vol zaailingen, de uitgezette dieren barsten door voortplanting uit de hen toegemeten leefruimte en veroorzaken overlast.

Door alle geklooi zijn bestaande levensgemeenschappen compleet vernietigd en wordt de broodnodige rust op de terreinen continu verstoord. De respectloze manier waarop dit gebeurt, is schokkend. Nieuwe natuur maken betekent in de praktijk bestaande natuur vernietigen.

De verkiezing tot het mooiste NP van Nederland is de meest recente pr-stunt. Het moet wel een NP zijn 'dat een groot publiek aankan'. Dat de 'natuurlijke rijkdommen die op de kaart gezet moeten worden' op deze manier groot gevaar lopen, schijnt niet door te dringen. Vanuit ondernemersstandpunt valt dit te begrijpen. Bijzonder kwalijk echter is het dat natuurbeschermingsorganisaties hier volledig in meegaan. Hun handelwijze is in strijd met de doelstellingen van een NP en hun eigen oprichtingsstatuten. Tevens negeren ze hiermee de behoefte van een groeiend aantal leden dat van de natuur wil genieten zoals die aanvankelijk bedoeld was. De échte natuurliefhebbers, die de destructie en onrust meer dan beu zijn.

Maria Quist uit Dwingeloo is ex-medewerker en kritisch lid van Natuurmonumenten.

Door alle geklooi wordt de rust op de terreinen continu verstoord